

פרשת נצבים תשפ"א – ר"ה תשפ"ב
החזרה למצרים והשנה החדש

In memory of Dr. Chuck Feldman z"l
Dedicated by his loving family

דברים פרק כח

(סג) והיה כאשר שש יקנן עליכם להיטיב אתכם ולהרבות אתכם פן ישיש יקנן עליכם להאביד אתכם ולהשמיד אתכם ונסחתם מעל האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה: (סד) והפיצו יקנן בכל העמים מקצה הארץ ועד קצה הארץ ועבדת שם אלהים אחרים אשר לא ידעת אתה ואבותיך עץ ואבן: (סה) ובגוים ההם לא תרגיע ולא יהיה מנוח לכף רגלך ונתן יקנן לך שם לב רגז וכליון עינים ודאבון נפש: (סו) והיו חייך תלאים לך מנגד ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחיך: (סז) בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בקר מפחד לבבך אשר תפחד ומפראה עיניך אשר תראה: (סח) והשיבך יקנן מצרים באניות בדרךך אשר אמרתי לך לא תסיף עוד לראתה והתמכרתם שם לאיביך לעבדים ולשפחות ואין קנה: ס (סט) אלה דברי הברית אשר צוה יקנן את משה לכת את בני ישראל בארץ מואב מלבד הברית אשר כרת אתם בחרב:

רש"י

(סג) **כן ישיש ה'** - את אויביכם עליכם להאביד וגו': **ונסחתם** - לשון עקירה וכן (משלי טו, כה) בית גאים יסח ה':
(סד) **ועבדת שם אלהים אחרים** - כתרגומו, לא עבודת אלהות ממש, אלא מעלים מס וגולגליות לכומרי עבודה זרה: (סה) **לא תרגיע** - לא תנוח, כמו (ישעיה כח, יב) וזאת המרגעה: **לב רגז** - לב חרד, כתרגומו דחל, כמו (שם יד ט) שאול מתחת רגזה לך, (שמות טו, יד) שמעו עמים ירגזו, (שמואל ב' כב, ח) מוסדות השמים ירגזו: **וכליון עינים** - מצפה לישועה ולא תבא: (סו) **חייך תלואים לך** - על הספק, כל ספק קרוי תלוי, שמא אמות היום בחרב הבאה עלינו. ורבותינו דרשו זה הלוקח תבואה מה השוק: **ולא תאמין בחיך** - זה הסומך על הפלטר: (סז) **בבקר תאמר מי יתן ערב** - ויהיה הערב של אמש. ובערב תאמר מי יתן בקר - של שחרית, שהצרות מתחזקות תמיד וכל שעה מרובה קלתה משלפניה: (סח) **באניות** - בספינות בשביה: **והתמכרתם שם לאיביך** - אתם מבקשים להיות נמכרים להם לעבדים ולשפחות: **ואין קנה** - כי יגזרו עליך הרג וכליון: **והתמכרתם** - בלע"ז איפירוונדרייץ ווי"ש [ותמכרו עצמכם] ולא יתכן לפרש והתמכרתם לשון ונמכרתם על ידי מוכרים אחרים, מפני שנאמר אחריו ואין קונה: (סט) **לכרת את בני ישראל** - שיקבלו עליהם את התורה באלה ובשבועה: **מלבד הברית** - קללות שבתורת כהנים שנאמרו בסני:

דברים פרק ל

(א) והיה כי לבאו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה אשר נתתי לפניך והשבת אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך יקנן אלהיך שמה: (ב) ושבת עד יקנן אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוה היום אתה ובניך בכל לבבך ובכל נפשך: (ג) ושב יקנן אלהיך את שבויתך ורחמך ושב וקבצך מפל העמים אשר הפיצו יקנן אלהיך שמה:

רש"י

(ג) **ושב ה' אלהיך את שבותך** - היה לו לכתוב והשיב את שבותך, רבותינו למדו מכאן שהשכינה כביכול שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב עמהם. ועוד יש לומר, שגדול יום קבוץ גלויות ובקושי, כאלו הוא עצמו צריך להיות אוחו בידיו ממש איש איש ממקומו, כענין שנאמר (ישעיה כז, יב) ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל, ואף בגלויות שאר האומות מצינו כן (ירמיהו מח מז) ושבת שבות מואב:

שמות פרק יד פסוק יג

ויאמר משה אל העם אל תיראו התיצבו ויראו את ישועת יקנן אשר יעשה לכם היום פי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראתם עוד עד עולם:

רש"י

כי אשר ראיתם את מצרים וגו' - מה שראיתם אותם אינו אלא היום, היום הוא שראיתם אותם ולא תוסיפו עוד:

ויקרא פרק כ

(מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יקנן אלהיכם: (מה) וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יקנן:

רש"י

(מד) **ואף גם זאת** - ואף אפילו אני עושה עמהם זאת הפורענות אשר אמרתי בהיותם בארץ אויביהם, לא אמאסם לכלותם ולהפר בריתי אשר אתם: (מה) **ברית ראשנים** - של שבטים:

דברים פרק יז פסוק טז

רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות סוס ויקנן אמר לכם לא תספון לשוב בדרך הזה עוד: